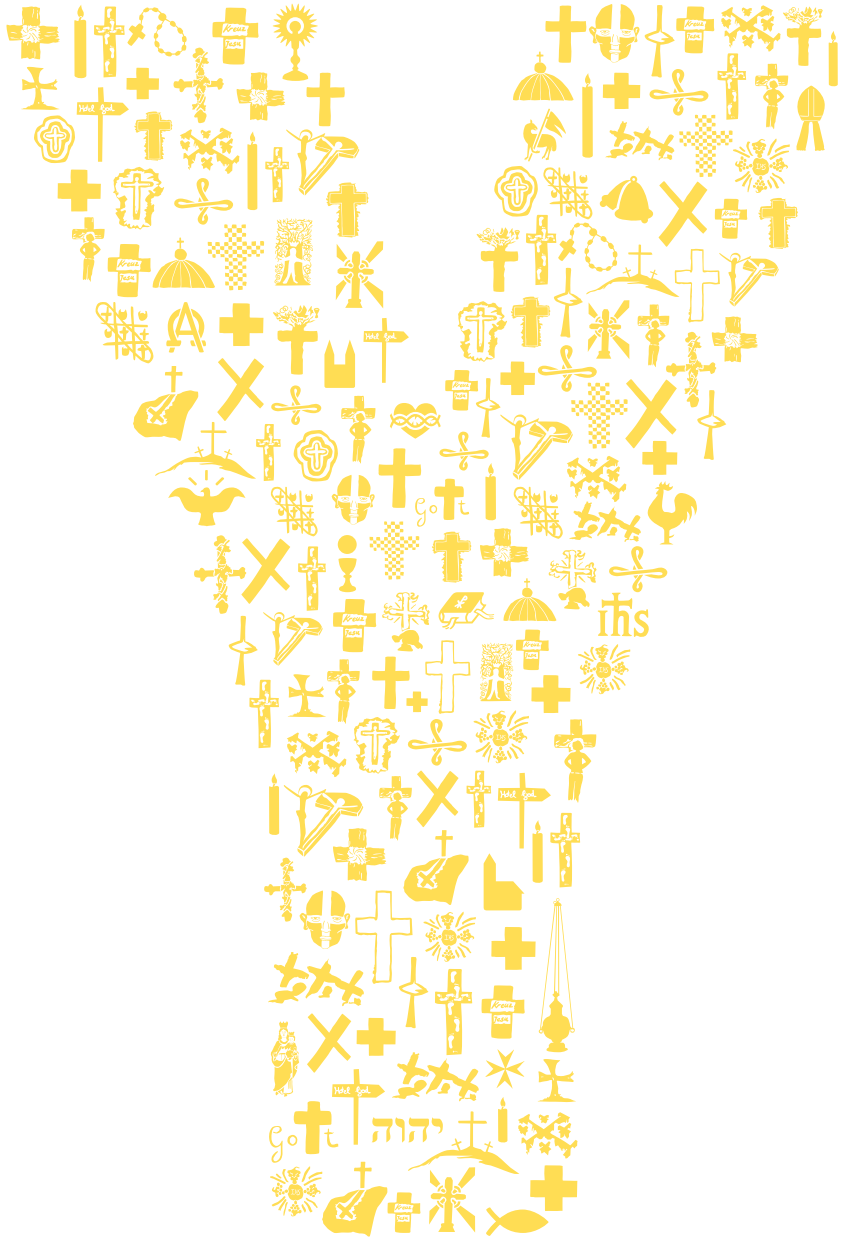

YOUCAT
voor Kids

Katholieke catechismus
voor kinderen en ouders

YOUUCAT

voor
Kids

Katholieke catechismus
voor kinderen en ouders

Met een voorwoord van
Paus Franciscus

ROYALJONGBLOED

LANNOO

KBS

Tips voor het gebruik

De *YOUCAT voor Kids* – katholieke catechismus voor kinderen en ouders – geeft een totaalschets van het katholieke geloof in voor jong en oud begrijpelijke taal. Deze *Youcat* is gebaseerd op de ‘Catechismus van de Katholieke Kerk’ (RCK uit 1997), maar is minder uitgebreid.

Deze uitgave is opgezet in vraag- en antwoordvorm. De vetgedrukte gedeeltes bevatten een vraag over het geloof en een voor kinderen toegankelijk antwoord, dat door de Rooms-Katholieke Kerk geautoriseerd is. Daarna wordt het antwoord met een paar korte zinnen toegelicht om kinderen te helpen het beter te begrijpen.

De informatie in het onderste, in kleur uitgevoerde gedeelte van iedere pagina is bedoeld voor de ouders. Het kan desgewenst worden gebruikt als handvat voor een gesprekje over het geloof tussen ouders en kind. Hier tref je ook verwijzingen naar aanvullende en verdiepende beschrijvingen over dit onderwerp op andere plekken in de *Youcat* aan.

Aan het eind van deze uitgave is een register met trefwoorden en thema's opgenomen, zodat specifieke punten gemakkelijk te vinden zijn.

Toelichting op de gebruikte symbolen

Citaat

Om voor te lezen

Uit de Bijbel

Info

Humor

Uit de YOUCAT

Colofon

Youcat voor Kids

Geschreven door Br. Martin Barta, Michaela von Heereman, Bernhard Meuser, Michael Scharf, Clara Steber, en Christoph Weiss. Met hulp van Barbara Cremer, Marletheres Hoch en Isabel Meuser.

Voor deze uitgave is goedkeuring verkregen van mgr. dr. C.F.M. van den Hout, Groningen, 9 juli 2019.

Oorspronkelijke titel: **Youcat for Kids**

© 2018 Youcat Foundation

www.youcat.org

Vertaling: Linda Jansen (www.creativitekst.nl)

Omslag en binnenwerk: Alphazet prepress

ISBN: 978 90 8084 466 7

NUR: 302

© 2019 Royal Jongbloed

Marktweg 73A, 8444 AB Heerenveen

www.royaljngbloed.com

Co-editie voor België met Uitgeverij Lannoo nv

www.lannoo.be

Alle rechten voorbehouden.

Voor citaten uit de Bijbel is gebruikgemaakt van de Willibrord-vertaling © 2012 Katholieke Bijbelstichting, 's-Hertogenbosch, uitgegeven door Royal Jongbloed, Heerenveen.

All rights reserved. No portion of this book may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means – electronic, mechanical, photocopy, recording or any other – except for brief quotations in printed reviews, without the prior written permission of the publisher.

Inhoudsopgave

Voorwoord pag. 6-7

Inleiding pag. 8-9

Deel Inleiding

E

Waar de wereld en alles wat bestaat, vandaan komt

Vraag 1-12 pag. 10-25

Deel De werkelijkheid zien

1

Het Credo – 12 feiten over God

Vraag 13-63 pag. 26-105

Deel Het nieuwe leven vieren

2

De Sacramenten – Zeven contactmomenten met God

Vraag 64-109 pag. 106-161

Deel Doen wat goed is

3

De Geboden – Tien spelregels van God

Vraag 110-137 pag. 162-193

Deel In verbinding blijven

4

Het gebed

Vraag 138-159 pag. 194-223

Deel Speciaal voor ouders

S

Het leven van Jezus

en wat belangrijk is om over Hem te weten pag. 224-228

Register

Trefwoordenregister pag. 229-232

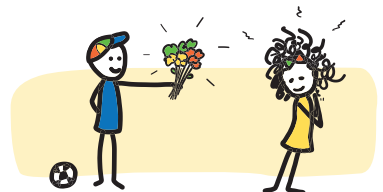
Register van Bijbelteksten pag. 233

Afkorting van de Bijbelboeken pag. 233

Namenregister pag. 234-235

Foto- en tekstverantwoording pag. 236-237

Kunst in de YOUCAT voor Kids pag. 238-239

Voorwoord

door Paus Franciscus

Lieve kids en lieve ouders,

Een Canadees jongetje van acht jaar vroeg me eens: ‘Wat deed God voordat Hij de wereld maakte?’ Daar moest ik even over nadenken. Toen zei ik: ‘Voordat God iets maakte was Hij aan het houden-van. Ja, dat deed Hij. Houden-van. Dat doet Hij altijd. Ook nadat Hij de wereld had gemaakt heeft Hij nooit iets anders gedaan dan houden-van.’

Als ik de *Youcat voor Kids* doorblader, zie ik vragen die kinderen altijd weer aan hun ouders en godsdienstonderwijzers stellen. Daarom geloof ik dat hij net zo handig is als de catechismus voor volwassenen, waar de antwoorden op de belangrijkste levensvragen in staan: Waar komt de wereld vandaan? Waarom besta ik? Hoe moeten we hier op aarde leven en waarom? Wat gebeurt er na de dood? De *Youcat voor Kids* is een heel andere catechismus dan die ik zelf heb gebruikt. Het is een geschikt hulpmiddel voor kinderen en ouders om met elkaar in gesprek te gaan over het geloof en steeds meer Gods liefde te ontdekken.

Beste ouders, houd de *Youcat voor Kids* steeds bij de hand. Maak tijd om er samen met je kinderen mee bezig te zijn. Neem hem bladzij voor bladzij, vraag voor vraag door, en ontdek de wondere wereld en de mysteries van de Bijbel. Help je kinderen zo om de liefde van Jezus te ontdekken! Ze zullen er sterk en moedig van worden. Ik beveel de *Youcat* warm bij jullie aan. Stel je kind vragen en vertel over je eigen geloof. Ga serieus in op de misschien prikkelende vragen van je kinderen en geef moedig het geloof door. Zo hebben jullie het ook van jullie ouders gekregen. Wees een levende ketting, waardoor het evangelie van generatie op generatie wordt overgeleverd en altijd aanwezig is in onze gezinnen, gemeenschappen en kerken.

Van harte gezegend!
Bid alstublieft voor mij.

Franciscus

Inleiding

Lieve ouders, peetouders en begeleiders,

Een catechismus voor kinderen is een reeds lang gekoesterde wens van ouders en catechumenen. Het medium 'catechismus' is al meer dan duizend jaar een begrip in de kerk. Een catechismus is een soort handboek waarin alle informatie te vinden is die kinderen en volwassenen nodig hebben om het christelijk geloof stapsgewijs beter te leren kennen en zelf een levendige relatie met Jezus Christus te krijgen. Een catechismus is altijd door de kerk geautoriseerd, dat wil zeggen dat de Kerk borg staat voor de juistheid van de inhoud. De catechismus is naast de Heilige Schrift het op een na belangrijkste middel waarmee de Kerk kennis overdraagt op anderen.

In de herfst van 2013 sloegen ouders, docenten, priesters en jongerenwerkers uit Oostenrijk, Slowakije en Duitsland de handen ineen om een dergelijk handboek te schrijven. Het moest een vrolijke en eigentijdse uitgave worden die kinderen van acht tot en met twaalf jaar zou aanspreken. We spraken we af om het direct in groepen met kinderen te testen. We ontdekten al snel dat niets zo moeilijk is als grootse dingen in eenvoudige, heldere taal te vertellen.

We ontdekten nog iets: een boek over het geloof kan nooit meer dan een hulpmiddel zijn. We kunnen een kind niet maar zo een *Youcat voor Kids* in de handen drukken en zeggen: 'Lees dit maar eens', en dan maar hopen dat dit kind vanzelf de weg naar God of naar een dieper geloof zal vinden. We beseften al snel dat we een boek voor kinderen en hun ouders moesten schrijven. Boeken kunnen behulpzaam zijn, maar als het erop aankomt kunnen we het doorgeven van het geloof niet aan boeken of andere media delegeren. Het geloof is alleen wakker te maken met de oudste methode van de wereld: van hart tot hart, van mens tot mens. Ouders of grootouders die zeggen: 'Ik geloof in Jezus. Zal ik je eens laten zien hoe mooi dat is?', of: 'Kom, we gaan samen ons best doen om meer over de lieve God te weten te komen' blijven altijd nodig. Al hebben we tegenwoordig nog zulke spannende boeken en coole films.

We zijn ervan overtuigd dat de schoolklas en zelfs de kerk niet de voornaamste plekken zijn waar het geloof wordt doorgegeven. We denken eerder aan een hoekje in de kinderkamer, een strandstoel aan zee, een bankje in de tuin of de rand van het bed. Er gaat niets boven een gesprek tussen mensen die van elkaar houden en elkaar vertrouwen. De schat van het geloof heeft deze liefdevolle ruimte nodig om gedeeld of samen ontdekt te worden. Daar kun je vragen stellen en met en van elkaar leren. En dan kan een spannende gids een waardevolle bijdrage leveren – juist, de *Youcat voor Kids*.

Kinderen zitten vol vragen, bijvoorbeeld: 'Waarom ben ik er?' of 'Hoe weten we eigenlijk dat God bestaat?' of 'Waarom moest Jezus aan het kruis?' Dat zijn fantastische ingangen om met de *Youcat voor Kids* te werken. Je kunt samen met de kinderen op zoek gaan naar antwoorden. Het bedtijdritueel is de aangewezen gelegenheid om met elkaar in de *Youcat voor Kids* te duiken. Natuurlijk kun je ook altijd een bepaalde vraag uitkiezen. Het is wel het handigst om de volgorde van het boek aan te houden. Het geloof heeft immers een verdieppingsproces van tweeduizend jaar achter de rug; het is moeilijk daar een stuk tussenuit te laten zonder het risico te lopen dat belangrijke zaken gemist of verkeerd begrepen worden. Zo is de zondag alleen vanuit de verrijzenis te begrijpen. Het paasfeest valt op zijn plaats als we iets over de verrijzenis van Jezus weten. Als we begrijpen wat Pasen betekent, kunnen we uitleggen wat er met oma gebeurt als ze sterft. Zo grijpt het een in het ander. Het wordt een feestje om het spoor van God te volgen. En het zijn niet alleen de kinderen die iets opsteken! Hoe vaak hebben we ouders niet horen zeggen: 'Ik ben het zelf pas werkelijk gaan begrijpen toen ik het aan mijn kind uitlegde'?

Hoe gebruik je de *Youcat voor Kids*?

We stellen het volgende vijf- of zesstappenplan voor.

- Wil je je voorbereiden, neem dan eerst de pagina door waar je met je kind naar wilt kijken. Waar gaat het hier precies over? Begrijp je zelf wat er wordt bedoeld? Heb je aanvullende informatie nodig? Wil je bepaalde Bijbelteksten opzoeken? Laat ook de illustratie op je inwerken; daar zal de aandacht van het kind het eerst naartoe gaan. In de tekstjes in het gekleurde veld onderaan de pagina staan suggesties die je in het gesprekje met je kind kunt gebruiken.
- Als je samen met je kind de *Youcat voor Kids* leest, kijk dan eerst even naar de hele bladzij van de gekozen vraag. Daarop is van alles te zien en vaak valt er ook wat te lachen. Daar zorgen de twee bijdehante kindjes Lilly en Bob wel voor.
- Ga dan door naar de vraag. De illustratie dient vaak als aanknopingspunt voor het gesprek tussen ouder en kind.
- Misschien is het een idee de *Youcat voor Kids* even dicht te doen. Het kind heeft bepaalde beelden, jijzelf ook. Het is belangrijk dat het kind de kans krijgt eerst met zijn of haar idee, een mogelijk antwoord of wat het al weet te komen. Zijn er dingen die je niet zeker weet, dan is dat helemaal niet erg. Het maakt juist indruk op een kind als je samen met hem of haar op ontdekkingstocht gaat.

- Kijk dan pas wat er in de *Youcat voor Kids* op de vraag wordt geantwoord. De Kerk heeft het antwoord zo compleet mogelijk samengevat uit de Bijbel en tweeduizend jaar geloofsgeschiedenis. Dat geeft het antwoord een zeker gewicht. Het antwoord dat jullie gevonden hebben zal regelmatig niet voor honderd procent overeenstemmen met de interpretatie van de Kerk. Het is ook niet per se nodig om alles meteen helder te krijgen. Ga gewoon verder met de volgende vraag. Veel dingen zullen in het verband op hun plek vallen.
- Als er genoeg is uitgewisseld en jullie samen in een gebed nog even praten met God, heb je iets heel moois bereikt!

Dan nog iets. Nodig de Heilige Geest erbij uit als je met je kind in de *Youcat voor Kids* duikt. Dat klinkt misschien vreemd, maar je zult zien dat er lichtjes opgaan ...

Tussen haakjes: Als auteurs hebben we tijdens het schrijven hetzelfde gedaan als jij; we deelden ons geloof. We projecteerden met een beamer een vraag op de muur. Daarna probeerden we met elkaar een antwoord te vinden dat overeenkwam met de Bijbel en de leer van de Kerk. We noemden deze methode *Community writing*. De antwoorden in de *Youcat voor Kids* zijn dus niet afkomstig van één auteur, maar van alle auteurs samen.

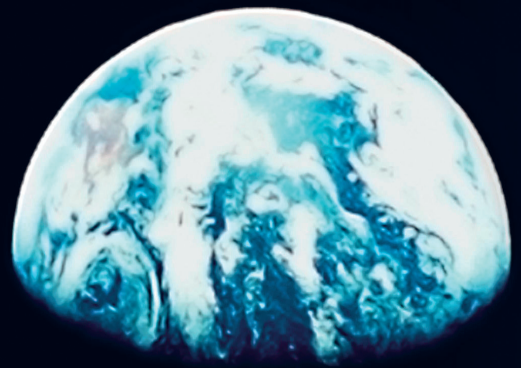
We hebben nog iets gedaan: We hebben er al die jaren voor gebeden dat het zou lukken iets te maken wat kinderen en ouders werkelijk helpt om Jezus' boodschap voor hun leven te ontdekken.

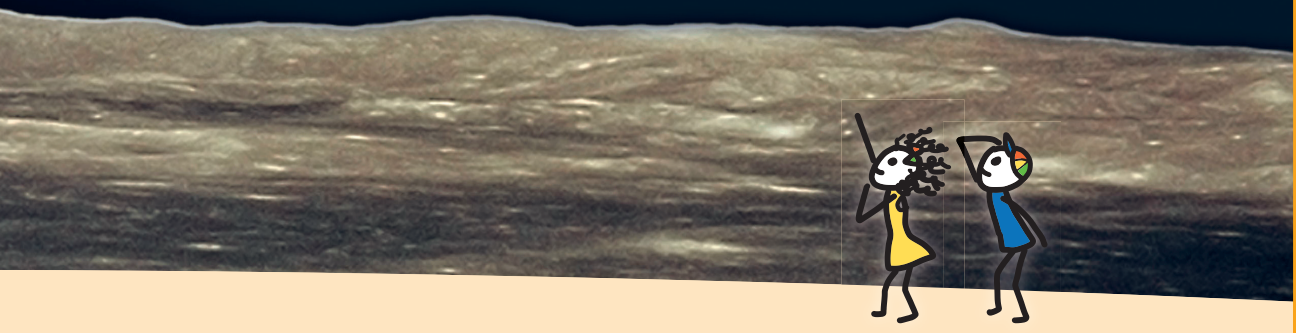
De auteurs van de *Youcat voor Kids*

1

***Waar komt de wereld en alles
wat bestaat, vandaan?***

**Alles
wat er is,
komt van
God.**

2

Waarom ben ik er?**Je bent er omdat God jou wil!**

Hij kent je.
Hij is enorm gek op je.
En Hij wil jou gelukkig maken.

i Een God die liefde is: Jezus is in een visioen verschenen aan de heilige Teresa van Avila en zei tegen haar: 'Alleen al om van jou te horen dat je Mij liefhebt, zou ik de wereld opnieuw scheppen.' Zo belangrijk zijn wij mensen voor God.

i Visioen: Men spreekt van een visioen (Latijn: *videre*) als God zich op wonderbaarlijke wijze aan een mens openbaart.

” Iedere christen is verplicht om zo gelukkig mogelijk te zijn.

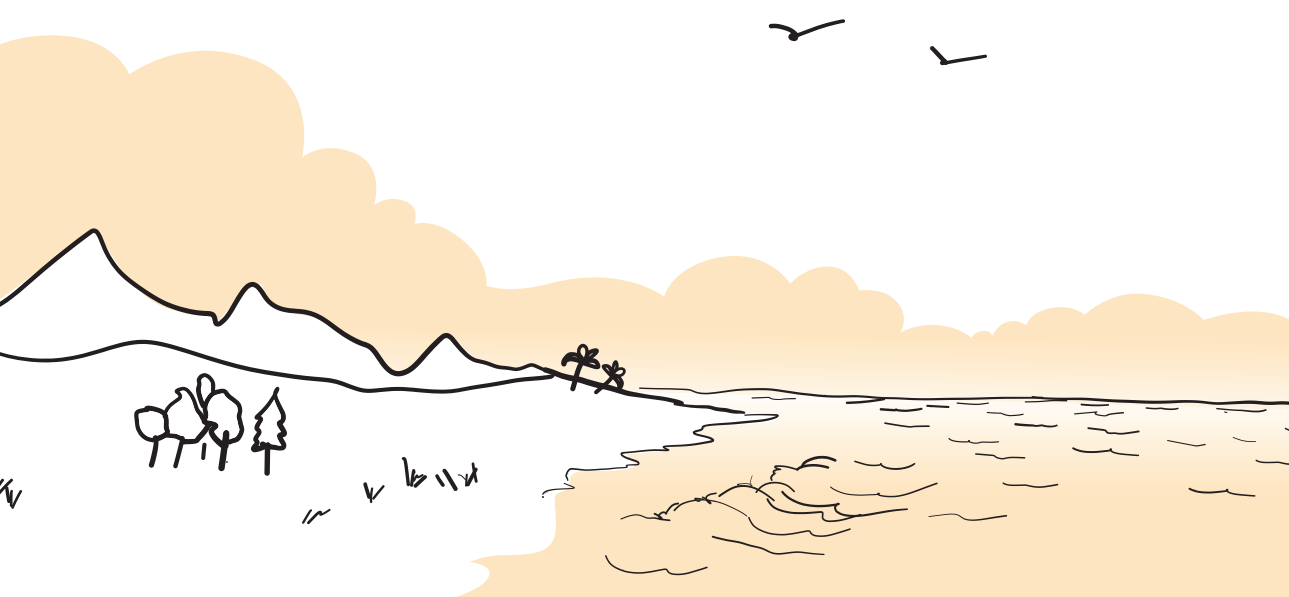
Clive Staples Lewis
(1898-1963), Engelse auteur en literatuurwetenschapper

3

Hoe weten we dat God bestaat?

We weten dat God bestaat omdat we zijn sporen overal in de wereld zien.

Kijk eens om je heen!
 Zie de zon aan de hemel,
 de sterren in de nacht,
 de bossen, de bergen, de zeeën en rivieren,
 de grote en de kleine dieren,
 mensen op alle continenten.
 Dit alles is door God gemaakt.

Want door Hem leven wij, bewegen wij en zijn wij; zoals ook enkele van uw dichters hebben gezegd: Wij zijn van goddelijke afkomst.

Hand. 17,28

De vissen in de zee zeiden tegen elkaar: 'Ze zeggen dat ons leven helemaal afhankelijk is van het water. Maar wat is dat? We hebben het nog nooit gezien.' Toen vroegen ze aan een oude, wijze vis of hij het hun wilde laten zien. De oude vis sprak: 'O domme vissen! Jullie leven in het water ... en jullie hebben het niet eens door?'

Zoals de vissen in het water leven, leeft de mens in God. Hij kan niet leven zonder zijn schepper en onderhouder. Maar toch vraagt hij: 'Waar is God?' Twee dingen zijn belangrijk om te onthouden. In de eerste plaats dat God overal is. Hij is nergens niet. Ten tweede: God is niet alles, Hij is de grondlegger van alles. Hij is oneindig veel groter dan alles wat is.

Herkomt onbekend

4

Kunnen we God herkennen?

**Niet zonder zijn hulp.
God is groter
dan alle beelden en gedachten
die mensen over Hem maken.
God is een groot mysterie.**

God wil dat we
Hem leren kennen
en van Hem gaan houden.
Daarom laat Hij zich aan ons zien.
Dat noemen we 'openbaring'.

i Openbaring betekent: God heeft zich laten zien. In de *Youcat* staat: 'Bij liefde tussen mensen, kunnen we iemand van wie we houden alleen kennen als diegene zijn of haar hart voor ons opent. Zo weten we ook alleen iets van Gods diepste gedachten omdat de eeuwige God van het mysterie zich uit liefde voor ons geopend heeft.'

Y Zie ook **vraag 7**: 'Waarom moest God zich tonen opdat wij weten hoe Hij is?'

😊 Te groot

Over de heilige **Augustinus** (354-430) wordt verteld dat hij een keer ging wandelen bij de zee om na te denken over God. Hij zag daar een kind met een emmertje heen en weer lopen om een kuil die hij in het zand had

gegraven te vullen met water. 'Wat doe je?' wilde Augustinus weten. 'Ik schep de zee in het gat', beweerde de jongen. 'Dat zal niet lukken', glimlachte de heilige. 'De zee is veel te groot!' Het kind antwoordde: 'En jou, Augustinus, gaat het niet lukken om Gods grootheid in dat kleine hoofd van je te krijgen!'

5

Kan ik in contact komen met God?

Ja!

Praat met Hem.

Vraag of je in je hart mag merken dat Hij er is.

Jij zoekt niet alleen naar God;
Hij wacht al op je.
Of je nu op de fiets zit
of op de bus wacht,
praat gewoon tegen Hem.

i Laat God inderdaad merken dat Hij er is?

Iemand die zich in de stilte en in het gebed opent, merkt hoe God 'spreekt', hoe Hij ons leidt, troost, ondersteunt, geneest en met zijn liefde vult. God is geen 'energie' achter de wolken, maar iemand die we kunnen aanspreken; en die antwoordt.

Zie ook **vraag 140**: 'Hoe kan ik God horen?'

Een bijzonder gebed

Heer, U doorgrondt mij en kent mij, U kent mijn zinnen en opstaan, al van verre doorziet U mijn gedachten. Van mijn gaan en komen kent U de maat, U bent vertrouwd met al mijn gangen. Mijn gebeente had voor U geen geheimen toen ik in het verborgen werd gemaakt, werd samengeweven in de diepten van de aarde. Ik was nog vormloos, maar uw oog zag mij; al mijn dagen stonden in uw boekrol gegrift, gevormd en wel, maar nog niet één was begonnen.

Ps. 139,1-3.15-16

De heilige **zuster Faustina** leefde in Polen. Ze vertelde eens dat Jezus tegen haar zei: 'Voor ik de wereld had geschapen hield Ik van je met de liefde die jij nu in je hart voelt. En mijn liefde zal in alle eeuwigheden niet veranderen.'

6 In God geloven, hoe doe je dat?

In God geloven betekent:

Ik vertrouw volledig

op Hem die het allermeest van mij houdt.

Ik geloof alles wat God over zichzelf laat zien.

Ik probeer te doen wat Hij tegen me zegt.

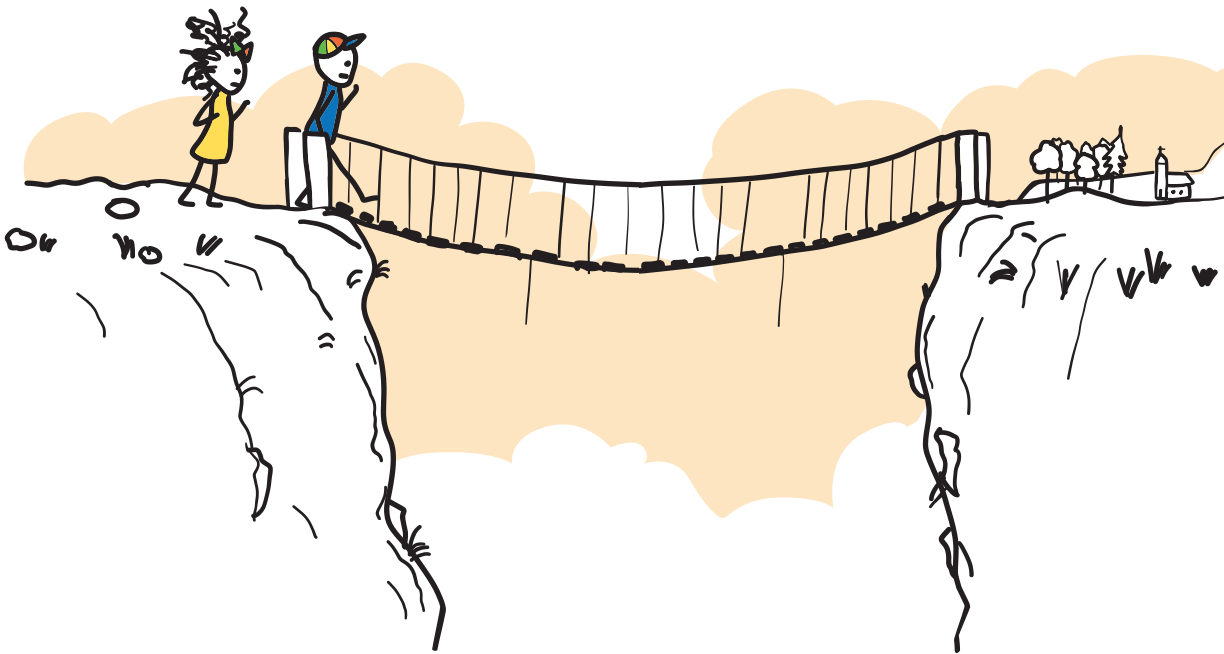
In God geloven betekent

bij Hem geborgen zijn.

Hij houdt van ons.

We hoeven niet bang te zijn.

Met zijn hulp kunnen we het beste uit onszelf halen!

Je geloof heeft je gered!

Deze zin sprak Jezus steeds als Hij iemand had genezen. Hij zei het tegen de vrouw die was genezen van bloedvloeïngen (Mat. 9,22), tegen een blinde (Luc. 18,42) en tegen een melaatse (Luc. 17,19).

De man die God vertrouwde

De protestantse dominee Dietrich Bonhoeffer werd tijdens de dictatuur van Adolf Hitler in Duitsland gearresteerd en ter dood veroordeeld. Terwijl hij in doodsangst in de gevangenis zat, schreef hij een heel bijzonder lied:

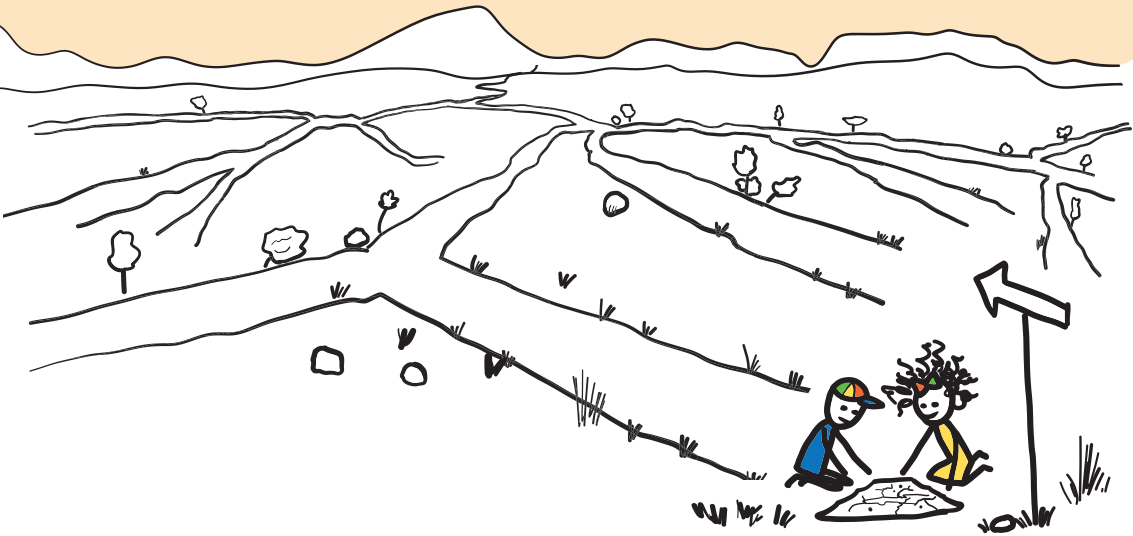
'In goede machten liefderijk geborgen
verwachten wij getroost wat komen mag.
God is met ons des avonds en des morgens,
is zeker met ons elke nieuwe dag.'

(vertaling: J.W. Schulte Nordholt)

7 Kan iedereen geloven wat hij wil?

**Ja, maar het zal niet baten.
Het is niet zo dat christenen
het geloof verzinnen;
ze vertrouwen op Jezus Christus.
Hij heeft de waarheid over God gebracht.
Die staat in de Heilige Schrift
en is geworteld in de traditie van de Kerk.**

In de kerk leven we met zijn allen uit
wat we van Jezus hebben geleerd.
We willen alle mensen
over dit geloof vertellen.
Al gaat God met iedereen
een eigen weg, toch is het geloof
een gemeenschappelijk gebeuren.

i Lees hierover ook
Vraag 8: Hoe wordt de kennis
over God verder verspreid?
Vraag 9: Waarom zeggen sommige
mensen: 'Ik kan niet in God geloven?'
Vraag 10: Wat is de Bijbel?
Vraag 50: Wat betekent het woord
'kerk'?

” **Wegen naar God**
Een journalist vroeg eens
aan de latere paus Benedictus:
'Hoeveel wegen naar God zijn er?'
Hij antwoordde: 'Net zoveel als er
mensen zijn.'

i **Wat alle christenen geloven** staat in
het 'Credo' (zie ook **vraag 13**).
Deze gemeenschappelijke geloofsbelijde-
nis is zo belangrijk dat hij elke zondag na
de preek gezamenlijk wordt uitgesproken
of gezongen.

8

Hoe wordt de kennis over God doorgegeven?

Bij het volk van God werd de kennis over God vanaf het begin doorverteld. Het werd opgeschreven in de Bijbel en in de kerkdiensten gevierd. En verkondigd in de → kerk.

Het volk van God is de gemeenschap van mensen die hun ervaringen met de levende God goed hebben begrepen en van generatie op generatie hebben overgeleverd.

Iedere → christen die met God leeft, heeft een verhaal te vertellen.

Het gebeurt ook vaak dat ouders en grootouders het geloof in God aan hun kinderen en kleinkinderen doorgeven.

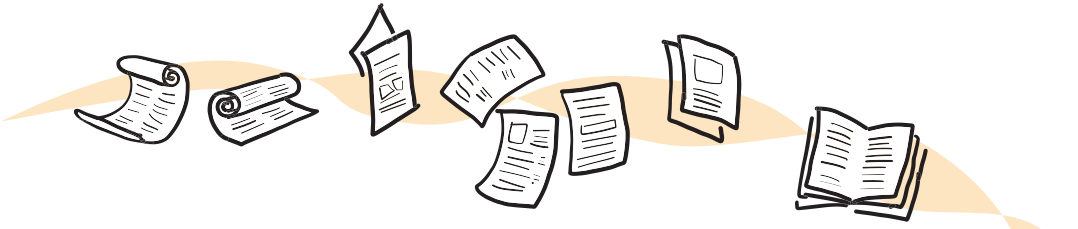
→ **i Kerk:** Als het woord 'kerk' valt, denken veel mensen alleen aan een gebouw of een instituut. In de **vragen 50-52** staat meer over het wezen van de Kerk.

→ Een **christen** is iemand die gedoopt is en daardoor bij Christus hoort. In **vraag 66** wordt de doop nauwkeuriger behandeld.

i Het geloofsgetuigenis van ouders of vrienden doet vaak meer dan breedsprakige verklaringen. Kinderen hebben het voorbeeld van volwassenen nodig, en hun verhalen over persoonlijke ervaringen met God zijn belangrijk voor hen.

Bijbelkennis

Twee moeders praten over hun communiegroepjes. De ene zegt: 'Die bij mij weten van toeten noch blazen! Ik vroeg ze de namen van de vier evangelisten en ze kwamen met Caspar, Melchior en Balthasar!' Zegt de andere moeder: 'Wees blij dat ze er drie van de vier wisten!'

Vaak horen kinderen van vrienden hoe zij God hebben ontmoet. Als christenen vertellen hoe God zich aan hen heeft laten kennen of hoe God ze in hun leven heeft geleid en genezen, geven ze een 'getuigenis' van hun geloof.

i Vertelgemeenschap
 Gods volk, de Israëlieten, aan wie God zich in de loop van de eeuwen steeds verder openbaarde, moeten we ons als een 'vertelgemeenschap' voorstellen. De ontzagwekkende geschiedenissen van God werden overal

doorteld: rond het kampvuur, bij bronnen waar de mensen elkaar trofren om water te putten, in de schaduw onder de bomen, op de daken van de huizen, in de tempel. Ook de eerste christenen moesten het een tijdlang van mondelinge overlevering hebben,

in de periode dat de evangeliën en andere teksten van de vroege christenen nog niet waren opgeschreven. Die werden toen bij de geschriften van het Oude Testament gevoegd. Deze zogenoemde 'canon' wordt erkend als de Heilige Schrift van de christenen.

9

Waarom zeggen sommige mensen: 'Ik kan niet in God geloven?'

Veel mensen hebben nog nooit iets van God gehoord.
 Veel mensen hebben verkeerde ideeën
 over God en kunnen daarom niet in Hem geloven.
 Anderen hebben nare dingen meegemaakt,
 die hen belemmeren om in Hem te geloven.
 Weer anderen proberen het niet eens,
 of willen niets met Hem te maken hebben.
 Maar God houdt van alle mensen en wil
 dat iedereen Hem vindt.

Het kan heel lang duren
 voor iemand beseft
 dat God op de deur
 van zijn hart klopt.
 Soms zijn mensen zelfs al oud
 als ze tot geloof in God komen
 en Hem gaan vertrouwen.

i Moeite met geloven
 Nooit mag de indruk ontstaan dat mensen die moeilijk of helemaal niet in God kunnen geloven, minder waard zijn. Hij is de Schepper van alle mensen. Hij houdt van iedereen.

- i Deze 'goden' bestaan niet:**
- Een God die ons wil pakken op fouten
 - Een God die ons applaus nodig heeft
 - Een God die niet meer in de wereld geïnteresseerd is
 - Een God die voortdurend op zijn teentjes getrapt is
 - Een God die genadeloos straft

VALSE
**GODS-
 BEELDEN**
 MAKEN
ZIEK